

אפריל 2023

לכבוד

מגזין עכשיו- ערוץ 14

הנדון: נייר עמדה בנוגע תהליך התאמה מגדרית ובתגובה למגזין עכשיו

ערוץ 14 מתאריך מרץ 2023

שלום רב,

נוכח כתבה בשם "בלתי הפיך" אשר הביאה את נושא ההתאמה המגדרית והתהליכים ההורמונליים והרפואיים השזורים בו בהתמודדות עם דיספוריה מגדרית מנקודת מבט ביקורתית, חשנו צורך להביע את דעתנו כפסיכולוגים. **במסגרת נייר עמדה זה נרצה לתמוך במאבקם של רבים אשר תהליך ההתאמה המגדרית איפשר ושיקם את חייהם מתוך תחושת שחרור, התאמה מגדרית נכונה יותר לתחושתיהם והקלה במצוקה ניכרת עימם התמודדו לאורך חייהם.** זאת תוך הדגשת החשיבות של תהליך ההתאמה המגדרית כפי שנעשה כיום ומתן מקום לליווי פסיכולוגי תואם לכל אורכו, ובהתאם לצורך הנדרש. זהויות מגדר מגוונות הינן חלק ממארג הזהויות האנושיות מאז ומעולם. ניתן לראות את נוכחותן החל מהילדות המוקדמת. כיום תחומי בריאות הנפש, הרפואה, המשפט ומדעי החברה יודעים לומר בוודאות כי לא מדובר בהפרעה נפשית אלא במגוון זהויות מגדריות קיימות. ביטוי לכך הוא שמדינות רבות מכירות בזכותם של אנשים על הקשת הטרגנסית לקבוע את זהותם המגדרית ולעבור תהליכי התאמה באופן חוקי. בשונה, דיספוריה מגדרית (Gender Dysphoria) הוא מונח המתאר מצב קליני של מצוקה נפשית משמעותית הנובעת מחוויה של קונפליקט ואי התאמה ניכרת בין הציפיות המגדריות התרבותיות והסביבתיות מהמין שיוחס בלידה לבין המגדר אליו הילדה או הילד מרגישים שייכים. המחקר מראה כי קיימת שכיחות גבוהה יותר של דיכאון, חרדה, הפרעות אכילה, פגיעה עצמית ומצבי אובדנות בקרב ילדים ומתבגרים המתמודדים עם דיספוריה מגדרית לצד ירידה ברווחתם הנפשית. ידוע כי לא כל ילד או ילד מגווני מגדר חווים דיספוריה וקושי רגשי וכי סביבה תומכת, משלבת ומאששת מגדר מפחיתה מצוקה וסיכון להתפתחות פסיכופתולוגיה באופן משמעותי. **מתוך עבודתנו והכשרתנו ניתן לראות בבירור כי ניתוחים להתאמה מגדרית הינם צעד חשוב, בלתי הפיך ומתקדם כחלק מתהליך ההתמודדות עם דיספוריה מגדרית.** ככאלו, הם דורשים בשלות, תפיסת מציאות יציבה וגורמי תמיכה מספקים בהתמודדות עם גורמי דחק יומיומיים (Gender minority stress). אלו החשים דיספוריה מגדרית ומעוניינים בתהליכי התאמה מגדרית, החל מטיפול הורמונלי ועד לתהליך ניתוחי, עוברים ועדות להתאמה מגדרית הבוחנות את הבחירה, מתוך זווית רפואית ופסיכולוגית, תוך שמירה על המטופלים. **התאמה מגדרית נעשית על פי סטנדרט רפואי מקובל, ובפרט בילדים בהם נעשית "התאמה הפיכה".** עם תחילת ההתפתחות המינית, ישנם מתבגרים הנוטלים בין היתר "בלוקרים" הפיכים שדוחים מאפיינים מסוימים במהלכה למען חקירת הזהות ועם הפסקתם תמשיך זו לפי הביולוגיה. לציין כי מחקר אורך בילדים מצא כי 94 אחוז מילדים שעברו הליכים הפיכים של התאמה המשיכו גם לאחר חמש שנים להזדהות עם המגדר אליו עברו.

מהמחקר והקליניקה נמצא כי אישוש מגדר נמצא כמציל חיים ומונע אובדנות, זאת לעומת מצב דיספורי וסביבה טרנספובית והשלכותיהם. נמצאו אחוזי חרטה נמוכים מאוד (1%) בהליכים כירורגיים של התאמה מגדריתⁱ, כאשר הסיבה המרכזית נבעה מנסיבות פסיכוסוציאליות, בפרט אלו הקשורות לקשיים בקבלת המגדר החדש על ידי החברה. ממצא זה מדגיש כי ישנן חרטות סביב תהליכים של התאמה מגדרית. הן אינן הרוב, אך כמובן קיימות והינן חלק מכל תהליך של שינוי וצמיחה. יש לתת מקום גם לקולות אלו וככלל לגיוון הקולות הקיימים בשטח ולצרכים של האנשים בהם אנו מטפלים. בכך החשיבות של ליווי מחבר ומאושש של אנשי מקצוע לאורך כל בחירה בתהליך החברתי והרפואי כאחד והרגשות שנלווים.

לסיכום, כאנשי טיפול חשוב לנו לעמוד לצידם של אנשים על הקשת הטרנסית ואלו המתמודדים עם דיספוריה מגדרית ואשר דרך תהליכי התאמה מגדרית מצאו דרך לנוכחות ותפקוד משמעותי בעולם. אנו רואים משמעות בבחינה רגישה של התמודדות הפרט בדיספוריה מגדרית ובתהליכים מעוגנים של ועדות להתאמה מגדרית. יחד עם זאת, כל אדם באשר הוא, מחפש לחיות חיים משמעותיים תוך תחושת חירות ובחירה. התמודדות עם דיספוריה מגדרית וסימפטומים הנלווים להתמודדות זו, עשויה להוביל לתחושות קשות, קשיי תפקוד ואף אובדנות. החובה היא עלינו לשמור ולסייע לכל אדם להגיע לחיים של בחירה ומשמעות וכחברה, לעודד פתיחות והכלה של כל חברה, תוך מעטפת וליווי טיפולי פסיכולוגי אפירמטיבי.

בברכה,

יורם שליאר

יו"ר הסתדרות הפסיכולוגים בישראל
וחברי הוועד המרכזי

ⁱ Olson, K. R., Durwood, L., Horton, R., Gallagher, N. M., & Devor, A. (2022). Gender identity 5 years after social transition. *Pediatrics*, 150.(2)

ⁱⁱ Bustos, V. P., Bustos, S. S., Mascaro, A., Del Corral, G., Forte, A. J., Ciudad, P., Kim, E. A., Langstein, H. N., & Manrique, O. J. (2021). Regret after Gender-affirmation Surgery: A Systematic Review and Meta-analysis of Prevalence. *Plastic and reconstructive surgery. Global open*, 9(3), e3477. <https://doi.org/10.1097/GOX.0000000000003477>